

OBSAH

Seznam map s komentáři

(Názvy kapitol uvedené tučně jsou totožné s názvy kapitol v základním díle; názvy uvedené běžným tiskem jsou vlastními názvy map.)

1.	Úvod	
2.	Starověk	
2.1.	Nejvýznamnější starověké civilizace a státní útvary do doby ovládnutí středomořského prostoru Římem	
2.1.1.1.	Egypt ve starověku	22
2.1.2.1.	Mezopotámie – Sumer a Akkad (3000-2000 př.n.l.)	23
2.1.2.2.	Mocenská konstelace na Předním východě kolem roku 1750 př.n.l.	23
2.1.2.3.	Mocenská konstelace na Předním východě kolem roku 1500 př.n.l.	24
2.1.2.4.	Mocenská konstelace na Předním východě kolem roku 1300 př.n.l.	24
2.1.2.5.	Základní mocenská konstelace na Předním východě kolem roku 980 př.n.l.	25
2.1.2.6.	Základní mocenská konstelace na Předním východě kolem roku 650 př.n.l. – Asýrie supervelmocí	25
2.1.2.7.	Základní mocenská konstelace na Předním východě kolem roku 570 př.n.l. – zánik Asýrie, obnova nezávislosti Egypta	26
2.1.3.1.	Příchod Židů do Palestiny (zhruba roku 1950 př.n.l.)	27
2.1.3.2.	Návrat Židů z Egypta do Palestiny (kolem roku 1200 př.n.l.), nejpravděpodobnější trasa	27
2.1.3.3.	Usídlení izraelských kmenů po návratu z Egypta (XII. století př.n.l.)	28
2.1.3.4.	Izrael za králů Davida a Šalamouna (kolem roku 950 př.n.l.)	29
2.1.3.5.	Rozpad Šalamounovy říše na izraelské království a judské království (stav kolem roku 850 př.n.l.)	29
2.1.3.6.	Izrael – hasmoneovský stát v době největšího rozmachu (kolem roku 90 př.n.l.)	30
2.1.3.7.	Izrael – království Heroda Velikého (37-4 př.n.l.); stav v době Herodovy smrti roku 4 př.n.l.	30
2.1.4.	Perská říše kolem roku 490 př.n.l.	32
2.1.5.1.	Starověké Řecko – nejvýznamnější místa herojského období	34
2.1.5.2.	Starověké Řecko – nejvýznamnější místa vrcholného období	34
2.1.5.3.	Oblasti osídlení základních kmenových skupin starověkých Řeků (kolem roku 450 př.n.l.)	35
2.1.5.4.	Řecko-perské války (v letech 500-479 př.n.l.)	36
2.1.5.5.	Peloponéská válka (431-403 př.n.l.); mocenská konstelace při vypuknutí, nejvýznamnější místa	36
2.1.5.6.	Řecko v době hegemonie Théb (371-362 př.n.l.)	37
2.1.6.1.	Říše Alexandra Velikého (323 př.n.l.)	38

2.1.6.2.	Rozpad říše Alexandra Velikého – říše diadochů; stav v roce 302 př.n.l. – před bitvou u Ipsu	40
2.1.6.3.	Rozpad říše Alexandra Velikého – říše diadochů; stav v roce 300 př.n.l. – po bitvě u Ipsu	42
2.1.6.4.	Další vývoj říši diadochů; stav kolem roku 200 př.n.l.	44
2.1.6.5.	Další vývoj mocenské konstelace na Předním východě; stav kolem roku 90 př.n.l.	46
2.1.6.6.	Další vývoj mocenské konstelace na Předním východě; stav kolem roku 60 př.n.l.	46
2.2.	Římská říše	
2.2.1.	Římská říše – teritoriální vývoj a největší rozsah	48
2.2.2.	Významná místa první (264-241 př.n.l.) a druhé punské války (218-201 př.n.l.)	50
2.2.3.	Významná místa makedonských válek, války s Antiochem III. a mithridatovských válek	50
2.2.4.	Odražení útoku Kimbrů a Teutonů (105-102 př.n.l.); významná místa období 1. a 2. triumvirátu	51
2.2.5.	Limes Romanus v oblasti Rýna a horního Dunaje ve 2. polovině I. století n.l.; bitva v Teutoburském lese	52
2.2.6.	Provincie Římské říše; sídla tetrarchů podle správních opatření císaře Diokleciána (284-305 n.l.)	54
2.2.7.	Rozdělení Římské říše na Západořímskou a Východořímskou říši v roce 395 n.l.	56
2.2.8.	Stěhování národů (hlavní směry pohybů, cca 300-600 n.l.)	58
2.3.	Vznik a rozšíření křesťanství	
2.3.1.	Palestina v době Ježíšově	60
2.3.2.	Významná místa prvního období vývoje křesťanství (I. století n.l.); misijní cesty sv. Pavla z Tarsu	60
3.	Raný středověk, první vrcholného středověku	
3.1.	Křesťanství na počátku středověku	
3.1.1.	Významná místa vývoje křesťanství v letech 300-800 n.l.	62
3.1.2.	Vytvoření církevního státu	64
3.1.3.	Benediktinský, cisterciácký a premonstrátský řeholní řád; vybrané soubory klášterů (se vznikem do roku 1200)	66
3.2.	Byzantská říše po velké církevní schizma	
3.2.1.	Mocenská konstelace na území někdejší Římské říše a dalších území kolem roku 480 n.l.	68
3.2.2.	Mocenská konstelace v Evropě kolem roku 530 n.l.; vzestup Franské a Ostrogótské říše	70

3.2.3.	Mocenská konstelace v Evropě kolem roku 565 n.l. (výboje východořímského císaře Justiniána I.)	72
3.2.4.	Mocenská konstelace v Evropě kolem roku 690 n.l.	74
3.2.5.	Mocenská konstelace v Evropě před rokem 750 n.l.	76
3.2.6.	Mocenská konstelace v Evropě kolem roku 814 n.l. (v době smrti Karla Velikého)	78
3.2.7.	Byzantská říše a sousední státy v závěru vlády císaře Vasila II. (Basileia II.; tj. kolem roku 1025), byzantské územní zisky do roku 1050	80
3.3.	Franská říše a její rozklad	
3.3.1.	Významná místa merovejského období Franské říše (zhruba 490-750 n.l.)	82
3.3.2.	Římská říše (restituovaná, rok 800 n.l.)	83
3.3.3.	Nejvýznamnější místa říše Karla Velikého (768-814) a Ludvíka Pobožného (814-840) – do doby dělení říše podle smlouvy z Verdunu v roce 843	84
3.3.4.	Rozpad říše Karla Velikého podle smlouvy ve Verdunu roku 843 – dělení říše mezi syny císaře Ludvíka Pobožného (syna a nástupce Karla Velikého)	85
3.3.5.	Druhé dělení říše Karla Velikého; dělení v klášteře Prüm v roce 855 (dělení Lotharingie)	86
3.3.6.	Třetí dělení říše Karla Velikého podle smlouvy v Meersenu roku 870 (rozdělení Lotharingie mezi Karla Holého a Ludvíka Němce)	87
3.3.7.	Mocenská konstelace ve střední Evropě kolem roku 890	88
3.4.	Vznik a rozmach islámu, vývoj až po pád baghdádského chalífátu	
3.4.1.	Vznik a rozmach islámu (bez východních oblastí); významná místa vývoje	90
3.4.2.	Další vývoj islámského světa – stav kolem roku 1000; mezinárodní situace	92
3.4.3.	Fátimovská říše (909-1171) v době svého největšího rozmachu, tj. kolem roku 1050	94
3.4.4.	Říše seldžuckých Turků kolem roku 1080; mocenská konstelace v jihovýchodní Evropě a na Předním východě	96
3.4.5.	Saladinova říše (před bitvou u Hattínu v roce 1187)	98
3.5.	Vznik a raný vývoj evropských států	
3.5.1.1.	Mocenská konstelace v Evropě v roce 900	100
3.5.1.2.	Východofranská kmenová vévodství kolem roku 910; další mocenské souvislosti	102
3.5.1.3.	Znovuobnovená Římská říše na konci vlády císaře Oty I. v roce 972	103
3.5.1.4.	Mocenská konstelace v Evropě kolem roku 1000	104
3.5.1.5.	Významná místa Římské říše v době vlády dynastie Otonů, resp. saské dynastie (919-1024) a vlády franské, resp. sálské dynastie (1024-125)	106
3.5.1.6.	Významná místa Římské říše v době vlády dynastie Hohenštaufů (1138-1254)	107
3.5.1.7.	Království obojí Sicílie	109
3.5.1.8.	Rozpad Království obojí Sicílie; vznik Neapolského království	110
3.5.2.1.	Sedm anglosaských království	111

3.5.2.2.	Francie za prvních Kapetovců – stav kolem roku 1050; rozhodující feudální domény	112
3.5.2.3.	Anglie a Francie po dobytí Anglie normanským vévodou Vilémem Dobyvatelem (1066)	113
3.5.2.4.	Državy Plantagenetů a Kapetovců kolem roku 1150 po sňatku Ludvíka VII. Kapeta a Eleonory Akvitánské	114
3.5.2.5.	Državy Plantagenetů a Kapetovců kolem roku 1160; stav po sňatku Jindřicha II. Plantageneta a Eleonory Akvitánské	115
3.5.2.6.	Teritoriální situace po bitvě u Bouvines roku 1214 (stav kolem roku 1225)	116
3.5.2.7.	Teritoriální důsledky míru v Abbeville (1258)	117
3.5.3.1.	Polabští Slované v době svého největšího rozšíření (hlavní kmeny)	118
3.5.3.2.	Předpokládaný největší rozsah Sámovy říše (kolem roku 650)	119
3.5.3.3.	Český stát za knížete Václava I. (Svatého) kolem roku 930	120
3.5.3.4.	Předpokládaný největší rozsah říše českých knížat Boleslava I. a Boleslava II. (2. polovina X. století); mezinárodní souvislosti	121
3.5.3.5.	Mocenská konstelace ve střední Evropě za vrcholu vlády polského knížete (krále) Boleslava I. Chrabrého (kolem roku 1010)	122
3.5.3.7.	Pokus českého knížete Břetislava I. o vytvoření vlastní západoslovanské říše v letech 1038-1039	124
3.5.3.8.	Relativní teritoriální stabilizace ve střední Evropě koncem XII. století	125
3.5.3.9.	České království na počátku XIII. století	126
3.5.3.10.	Česká expanze za krále Přemysla Otakara II. – stav kolem roku 1270	127
3.5.3.11.	Území pod kontrolou Přemyslovců kolem roku 1301	128
3.5.4.1.	Rusko a východní Evropa po tatarském útoku; Zlatá horda (stav kolem roku 1260)	130
3.5.4.2.	Sever a východ Evropy koncem XIV století; vzestup Moskevské Rusi	132
3.6.	Křížové výpravy	
3.6.1.	První křížová výprava (1096-1099), Jeruzalémské království a další křížácké státy; mezinárodní konstelace po 1. křížové výpravě	134
3.6.2.	Druhá křížová výprava (1147-1149), Jeruzalémské království a další křížácké státy a mezinárodní konstelace po 2. křížové výpravě	136
3.6.3.	Třetí křížová výprava (1189-1192)	138
3.6.4.	Čtvrtá křížová výprava (1202-1204) – dočasný zánik Byzantské říše; mocenská konstelace po 4. křížové výpravě	140
3.6.5.	Pátá křížová výprava (1227-1229); mocenská konstelace kolem roku 1240	142
3.6.6.	Šestá (1248-1250) a sedmá (1270) křížová výprava; mocenská konstelace kolem roku 1270 (obnovená Byzantská říše)	144
4.	Vrcholný středověk	
4.1.	Reconquista na Pyrenejském poloostrově	
4.1.1.	Hranice muslimských výbojů na Pyrenejském poloostrově kolem roku 750	146
4.1.2.	Mocenská situace na Pyrenejském poloostrově kolem roku 900	147

4.1.3.	Mocenská situace na Pyrenejském poloostrově kolem roku 1000	148
4.1.4.	Mocenská situace na Pyrenejském poloostrově kolem roku 1035	149
4.1.5.	Mocenská situace na Pyrenejském poloostrově kolem roku 1140	150
4.1.6.	Mocenská situace na Pyrenejském poloostrově kolem roku 1210	151
4.1.7.	Mocenská situace na Pyrenejském poloostrově kolem roku 1250	152
4.1.8.	Situace na Pyrenejském poloostrově po roce 1516 – sjednocení Španělska	153
4.2.	Vývoj v Itálii ve XIV. a v 1. polovině XV. století	
4.2.1.	Italská království, hlavní komuny a signorie na počátku XIV. století	154
4.2.2.	Situace na Apeninském poloostrově kolem roku 1450	155
4.3.	Římská říše od počátku XIV. století, „avignonské zajetí“, první Lucemburkové v Čechách, papežské schizma	
4.3.1.	Země Koruny české ke konci vlády krále Jana Lucemburského (kolem roku 1340)	157
4.3.2.	Země Koruny české ke konci vlády císaře Karla IV. (rok 1378)	158
4.3.3.	Evropa na konci XIV. století	160
4.4.	Habsburské země, vzestup Polska a Uher	
4.4.1.	Pobaltské kmeny na počátku XIII. století	162
4.4.2.	Kolonizace Pobaltí – stav roku 1237	163
4.4.3.	Kolonizace Pobaltí – stav před rokem 1400; země řádu německých rytířů („Livonská konfederace“)	164
4.5.	Stoletá válka mezi Francií a Anglií	
4.5.1.	Francie a Anglie na počátku stoleté války (1328)	165
4.5.2.	Teritoriální situace po smlouvě v Brétigny roku 1360; vznik burgundského vévodství	166
4.5.3.	Teritoriální situace po francouzské ofenzívě v 70. letech XIV. století (potvrzeno mírem v Paříži v roce 1396)	167
4.5.4.	Teritoriální situace po bitvě u Azincourtu (1415) – stav k roku 1428, tj. před vystoupením Jany z Arku	168
4.5.5.	Změny v letech 1429-1453 (od vystoupení Jany z Arku po bitvu u Castillonu); kodifikováno mírem v Pecquigny roku 1475	169
4.5.6.	Největší rozsah burgundského vévodství (1477)	170
4.5.7.	Gotická Francie (soubor vybraných objektů)	173
4.6.	Husitské války po náboženské smíření v roce 1485; evropské souvislosti	
4.6.1.	Husitské války, křížové výpravy proti husitům (hlavní pohyby vojsk); významná místa husitské revoluce (do roku 1437)	174
4.6.2.	Teritoriální důsledky míru v Olomouci v roce 1479; největší rozsah říše uherského krále Matyáše Korvína (1490)	177

4.7.	Rusko suverénním státem	
4.7.1.	Rusko v závěru vlády cara Ivana III. (1505)	180
4.7.2.	Rusko a východní Evropa na konci vlády Rurikovců (1598)	182
4.8.	Pád Byzance; Turecko novou velmocí na jihovýchodě Evropy	
4.8.1.	Územní vývoj Srbska	184
4.8.2.	Rozpad říše Štěpána Uroše IV. Dušana; nástupnické domény nejvýznamnějších velmožů kolem roku 1370	185
4.8.3.	Nástup osmanských Turků – stav kolem roku 1300	186
4.8.4.	Říše osmanských Turků kolem roku 1350, tehdejší vzestup Srbska	187
4.8.5.	Říše osmanských Turků kolem roku 1400	188
4.8.6.	Turecká říše v závěru vlády sultána Mehmeda II. Fatiha (1481)	190
4.8.7.	Jihoherské obranné pevnostní protiturecké linie	192
4.8.8.	Teritoriální vývoj Turecké říše v letech 1300-1700 (vazalské státy jsou uváděny jako součást říše)	194
4.9.	Evropská politika koncem XV. století	
4.9.2.1.	Česko-uherská personální unie pod vládou Jagellonců (návrat Moravy, Slezska a Lužice k Čechám)	196
4.9.2.2.	Turecký útok na Uhry, rozdělení Uher (1541)	197
4.9.3.1.	Teritoriální dopady sňatkové politiky Maxmiliána I. (stav k roku 1526)	198
4.9.4.1.	Itálie v předvečer italských válek (rok 1493)	202
4.9.4.2.	Francie v předvečer italských válek (rok 1493); rozdělení území někdejšího burgundského vévodství	203
4.9.4.3.	Situace v Itálii po míru v Crépy v roce 1544	204
5.	Počátky novověku	
5.1.	Zámořské objevy a počátky kolonizace	
5.1.1.	Hlavní objevné plavby a expanze evropských států kolem roku 1590 (vrchol španělské a portugalské moci)	206
5.2.	Humanismus, renesance, reformace a protireformace	
5.2.1.	Hlavní střediska rozmachu renesance (zhruba 1300-1550); nejvýznamnější místa rozmachu reformace (1517-1550), protireformace	209
5.3.	Vrchol habsburské moci; španělská velmoc a počátky jejího pádu	
5.3.1.	Nizozemská revoluce, rozdělení Nizozemí na Republiku spojených provincií a španělské Nizozemí. Porážka Nepřemožitelné Armady	211

5.4.	Náboženské války ve Francii, nástup Bourbonů	
5.4.1.	Významná místa náboženských válek ve Francii, nástup Bourbonů	213
5.5.	Vývoj na severu a východě Evropy; polsko-litevská unie; vzestup a krize Ruska; Pobaltí, Skandinávie	
5.5.1.	Vývoj Polska v letech 1466-1582	214
6.	XVII. století	
6.1.	Evropa začátkem XVII. století	
6.1.1.a)	Střední Evropa začátkem XVII. století; rozdrobenost Německa a Itálie (hlavní celky)	216
6.1.1.b)	Střední Evropa začátkem XVII. století; rozdrobenost Německa a Itálie, hlavní politické celky a nábožensko-politické orientace	218
6.1.2.	Mezinárodně-politická situace při vypuknutí českého stavovského povstání (1618)	220
6.2.	Třicetiletá válka	
6.2.1.1.	Válka česko-falcká (1618-1623); hlavní pohyby vojsk	223
6.2.2.1.	Válka dánská (1625-1629); hlavní pohyby vojsk	224
6.2.3.1.	Teritoriální důsledky příměří v Altmarku v roce 1629	225
6.2.3.2.	Válka švédská (1630-1635); hlavní pohyby vojsk	226
6.2.3.3.	Teritoriální důsledky míru v Praze v roce 1635 (předání obojí Lužice Sasku)	228
6.2.4.1.	Válka švédsko-francouzská (1635-1648); hlavní pohyby vojsk	230
6.2.4.2.	Nejvýznamnější teritoriální důsledky vestfálského míru (1648)	234
6.2.4.3.	Mimoevropská expanze evropských států kolem roku 1650 (vrchol holandské koloniální moci)	236
6.3.	Francie a Švédsko velmocemi	
6.3.1.	Teritoriální důsledky pyrenejského míru v roce 1659	238
6.3.2.	Výboje francouzského krále Ludvíka XIV. (devoluční válka 1667-1668, holandská válka 1672-1678/79, válka o dědictví falcké 1688-1697)	240
6.3.3.	Protipolské bouře na Ukrajině, vývoj rusko-polských hranic, první severská válka 1655-1660	244
6.3.4.	Severní a východní Evropa po roce 1667	248
6.4.	Vývoj v Rusku	
6.4.1.	Teritoriální vývoj Ruska v letech 1613-1648	250
6.4.2.	Vývoj v Rusku od uzavření andrušovského míru do konce XVII. století	252

6.5.	Anglické revoluce	
6.5.1.	Významná místa anglické revoluce a občanské války 1642-1651	255
6.5.2.	Anglicko-holandské námořní války; Slavná revoluce 1688	257
6.6.	Nový vzestup Rakouska, turecké porážky	
6.6.1.	Turecké války 1663-1664 a 1682-1697 (hlavní pohyby vojsk)	260
6.6.2.	Teritoriální důsledky míru ve Sremských Karlovcích (karlovský mír) v roce 1699	264
7.	XVIII. století před Francouzskou revolucí	
7.1.	Válka o dědictví španělské a její důsledky	
7.1.1.	Válka o dědictví španělské 1700-1713; hlavní pohyby vojsk	266
7.1.2.	Teritoriální důsledky mírové smlouvy v Utrechtu (v Rastattu) v roce 1713 (1714)	270
7.1.3.	Válka Rakouska (habsburského soustátí) a Benátek s Tureckou říší v letech 1716-1717	272
7.1.4.	Mír v Požarevaci	274
7.1.5.	Dozvuky války o španělské dědictví – španělský iredentismus; teritoriální dopady míru v Haagu v roce 1720	275
7.2.	Druhá severská válka, Rusko velmocí	
7.2.1.	Druhá severská válka (1700-1718)	278
7.2.2.	Teritoriální důsledky druhé severské války	282
7.3.	Válka o dědictví polské	
7.3.1.	Válka o dědictví polské 1733-1738; teritoriální důsledky míru ve Vídni v roce 1738	284
7.3.2.	Rakousko/rusko-turecká válka v letech 1736-1739; teritoriální důsledky míru v Bělehradě a v Niši (oba 1739)	286
7.4.	Vznik a vývoj Pruska	
7.4.1.	Braniborsko v roce 1417	287
7.4.2.	Hohenzolernské země v roce 1526	288
7.4.3.	Hohenzollernské země v roce 1688	289
7.5.	Osvícenství	
7.6.	Válka o dědictví rakouské	
7.6.1.	Evropa v roce 1740	290

7.6.2.	Válka o dědictví rakouské 1740-1748; hlavní pohyby vojsk na středoevropském válčišti	292
7.6.3.	Teritoriální důsledky míru v Cáchách (1748)	296
7.7.	Sedmiletá válka	
7.7.1.	Mimoevropská expanze evropských států kolem roku 1750	298
7.7.2.	Sedmiletá válka v Evropě	300
7.8.	Americká revoluce	
7.8.1.	Americká revoluce 1775-1783	304
7.8.2.	Teritoriální vývoj Spojených států amerických v letech 1783-1860	306
7.9.	Před Francouzskou revolucí	
7.9.1.	Rusko-turecká válka v letech 1768-1774; mír v Küçük-Kajnardži (1774)	310
7.9.2.	Teritoriální důsledky míru v Küçük-Kajnardži (1774)	314
7.9.3.	Rusko/rakousko-turecká válka 1787-1791	316
7.9.4.	Teritoriální důsledky míru v Jasích v roce 1792	319
7.9.5.a)	Polsko, Rusko, Rakousko a Prusko po prvním dělení Polska v roce 1772	320
7.9.5.b)	Polsko, Rusko, Rakousko a Prusko po druhém dělení Polska v roce 1793	321
7.9.5.c)	Situace po třetím dělení Polska v roce 1795	322
7.9.6.	Střední Evropa v roce 1795	324
8.	Francouzská revoluce	
8.1.	Prolog	
8.2.	Národní shromáždění	
8.3.	Zákonodárské shromáždění	
8.4.	Národní konvent	
8.4.1.	Významná místa Francouzské revoluce	326
8.5.	Direktorium	
8.5.1.a)	Válka 1.koalice v letech 1795-1797; hlavní pohyby vojsk – německé bojiště	332
8.5.1.b)	Válka 1.koalice v letech 1795-1797; hlavní pohyby vojsk – italské bojiště	336
8.5.2.	Územní rozšíření Francie v letech 1791-1797; „sesterské republiky“ v Itálii a v dalších oblastech, mír v Campo-Formiu	338
8.5.3.	Napoleonovo egyptské tažení 1798-1799	340
8.5.4.	Mimoevropská expanze evropských států kolem roku 1800	344
9.	Napoleonovo císařství a jeho pád	
9.1.	Konzulát	
9.1.1.	Válka 2. koalice v letech 1799-1801; hlavní pohyby vojsk (bez holandské fronty)	346

9.1.2.	Teritoriální důsledky míru v Lunéville ze dne 9.2.1801	350
9.2.	Císařství	
9.2.1.	Válka 3. koalice v roce 1805 (pozemní i námořní boje)	352
9.2.2.	Teritoriální důsledky míru v Bratislavě ze dne 26.12.1805	360
9.2.3.	Válka 4. koalice v letech 1806-1807; hlavní pohyby vojsk	362
9.2.4.	Teritoriální důsledky míru v Tylži ze dne 9.7.1807	366
9.2.5.	Válka 5. koalice v roce 1809; hlavní pohyby vojsk	368
9.2.6.	Teritoriální důsledky míru v Schönbrunnu ze dne 14.10.1809	372
9.2.7.	Napoleonovo ruské tažení v roce 1812; hlavní pohyby vojsk	374
9.2.8.	Válka 6. koalice v roce 1813; hlavní pohyby vojsk	376
9.2.9.	Válka 6. koalice v roce 1814; hlavní pohyby vojsk (včetně Napoleonova posledního tažení v červnu 1815)	378
10.	Vídeňský kongres, Svatá aliance a její rozklad, vývoj Evropy do roku 1848	
10.1.	Hlavní teritoriální závěry Vídeňského traktátu	388
10.2.a)	Španělská místokrálovství v Americe; odboj proti Španělsku (válka za nezávislost) – 1. část	393
10.2.b)	Španělská místokrálovství v Americe; odboj proti Španělsku (válka za nezávislost) – 2. část	394
10.3.	Řecké povstání 1821-1832; vznik novodobého Řecka	396
11.	Revoluční rok 1848	
11.1.	Revoluce v Evropě v letech 1848-1849	402
12.	Druhá polovina XIX. století	
12.1.	Druhé císařství	
12.1.1.	Krymská válka 1853-1856	410
12.1.2.	Druhá válka za italskou nezávislost v roce 1859 (druhá etapa risorgimenta)	414
12.1.3.	Teritoriální situace v Itálii po uzavření curyšského míru 10.11.1859; vývoj v roce 1860	416
12.1.4.	Vývoj vztahu Mexiko-USA v letech 1840-1848	418
12.2.	Sjednocení Itálie	
12.2.1.	Itálie po vídeňské smlouvě ze dne 12.10.1866	421
12.3.	Sjednocení Německa	
12.3.1.	Prusko-rakouská válka v roce 1866	423

12.3.2.	Prusko-francouzská válka 1870-1871	426
12.4.	Občanská válka v USA	
12.4.1.	Spojené státy americké (USA) a Konfederované státy americké (CSA); občanská válka v letech 1861-1865 (hlavní pohyby vojsk)	430
12.5.	Počátky socialistického hnutí	
12.6.	Východní otázka	
12.6.1.	Balkánská válka 1876-1878	434
12.6.2.	Teritoriální důsledky sanstefanského míru ze dne 3.3.1878	438
12.6.3.	Teritoriální důsledky Berlínského traktátu ze dne 13.7.1878	440
12.7.	Před koncem století	
12.7.1.	Konflikt Španělska a USA v letech 1897-1898 (osvobozenecký boj Kuby a Filipín)	443
12.8.	Vrchol kolonialismu	
12.8.1.	Kolonizace jižní a jihovýchodní Asie	446
12.8.2.	Kolonizace Afriky	450
12.8.3.	Ruské pronikání na Kavkaz	454
12.8.4.	Ruské pronikání do Střední Asie	456
13.	Před 1. světovou válkou	
13.1.	Počátek nového století	
13.1.1.	Rusko-japonská válka 1904-1905	458
13.2.	Balkánské války	
13.2.1.	První balkánská válka 1912-1913	462
13.2.2.	Teritoriální důsledky londýnské mírové smlouvy ze dne 30.5.1913; druhá balkánská válka 1913	464
13.2.3.	Teritoriální důsledky mírových smluv z Bukurešti z 10.8.1913 a z Konstantinopole z 29.9.1913	466
13.3.	Před výbuchem	
13.3.1.	Evropa před vypuknutím první světové války	470
13.3.2.	Svět před vypuknutím první světové války	472
14.	Piktogramy a použité symboly	474
15.	Srovnávací místopisný slovníček	